

БОРИС РУДЕНКО

ЕЗЕРОТО

Превод от руски: [Неизвестен], 1982

chitanka.info

Скокливецът не проследява и не избира. Той напада в момента, когато дремещият му мозък получи от сетивата сигнал, че жертвата се намира в неговия обсег. Единственият скок на скокливеца винаги е пресметнат за най-близката жертва. Ето защо скокливецът е най-опасен за този, който пръв идва към него, а за следващия е напълно безопасен.

След скока скокливецът изяжда жертвата си. А като я изяде, отново изпада в летаргия и се готви за нов скок. Тази подготовка продължава не по-малко от седмица — време, необходимо на животното, за да създаде в реактивните си торби налягане на въздуха, достатъчно да изхвърли тялото в двадесетметров скок. Теоретически скокливецът може да извърши до четири скока в месец, но да скача толкова често не му се налага. За една година той извършва от два до десет скока. Два — ако наоколо почти няма жертви, десет — при обилен лов.

Начинът на живот на скокливеца е крайно елементарен: скок — поглъщане на жертвата — сън. Когато скокливецът е „зареден“ той е напълно неподвижен, дишането му е забавено и рядко. Обменът на вещества — сведен до минимум.

Скокливецът е извънредно примитивна, но изключително жизнеспособна форма на живот, поради което този вид се е запазил на планетата, без да еволюира, в течение на милиони години. Месото му е отровно и той няма естествени врагове. Притежава остро обоняние и висока чувствителност към топлинно излъчване, но е лишен от зрение и слух. Ето защо появата на двете живи същества в пустинята остана незабелязана за него.

Към края на третия ден те достигнаха върволицата от пясъчни хълмове, изникнали на хоризонта предната вечер от нажежената и прашна мараня. Стига късметът да не ги изостави съвсем, от тези височини те трябваше да видят Станцията.

Изглежда, тази мисъл им хрумна едновременно. Те мълчаливо се спогледаха и поеха нагоре по пясъчния склон, покрит с редки снопчета корави храсти. Вървяха — Парра отпред, а след него Круглов — с пестеливи, напрегнати крачки, като внимателно изразходваха малкия запас от сили, който им оставаше. Вода имаха още по-малко, но и двамата се стараеха да не мислят за това.

По негласно споразумение Парра пое ролята на водач. Сух и жилав, той много по-лесно понасяше липсата на вода и зноя на пустинята от Круглов — силен, но пълен човек. Круглов бе значително по-изтощен и престана да скрива умората си, когато разбра, че за това също се изразходват сили. Умората ги правеше мълчаливи. Изобщо последните две денонощия почти не разговаряха, но през късите почивки Парра започна да остава малко повече, отколкото му трябваше на самия него за отдых. И малко по-често започна да се оглежда назад към Круглов.

Парра позабави крачка пред каменистия сипей. По-добре би било да го заобиколят, но отдясно склонът бе твърде стръмен, а отляво стърчеше скала и заобикалянето ѝ би удължило пътя с цял километър.

И Парра, и Круглов знаеха колко опасни са тези сипеи, но умората и лишенията през последните три дни бяха притъпили бдителността им. При това през целия си път не бяха видели нито един скокливец.

Парра вървеше отпред и колкото и странно да е, именно това му спаси живота. Скокливец имаше. Може би месец, а може и повече той търпеливо бе чакал своята минута, неподвижен и безмълвен, преобразен като огромна червеникава канара. Парра по-скоро почувствува характерното свистене на сгъстен въздух и в същия миг с пресипнал вик: „Пази се!“ се просна по лице. А Круглов не успя.

Скокливецът се намираще на една права с двамата и скочи точно срещу тях. Масивното му тяло прелетя над падналия Парра, вряза се в лявото рамо на Круглов и като пращинка го отхвърли на камъните. Круглов не бе убит на място просто защото скокът беше пресметнат за Парра, а не за него.

Скочилият на крака Парра видя Круглов, неподвижно застинал в неудобна поза, и пълзящия бавно към него скокливец. Бързо смъкна от колана си последната сигнална ракета и като я насочи към животното, дръпна шнурчето на спусъка. Ракетата със свистене удари в пясъка и като оставяше след себе си светеща и димна следа, се плъзна надолу по склона. След нея, мудно повдигайки лапите си, бавно заслиза изплашеният скокливец, за да замре някъде там долу и да започне да се готви за нов скок. Цяла седмица сега ще поглъща и ще сгъстява въздух с могъщите си коремни мускули. Цяла седмица този скокливец няма да е опасен, но от това на хората не им бе по-леко.

Рамото на Круглов бе разкъсано и по всяка вероятност бе счупена ключицата. Изпод шлема по бузата му се стичаше струйка кръв. Когато Парра притича до него, той още бе в съзнание и като сви в усмивка пресъхналите си устни, опита се да каже нещо, но моментално затвори клепачи и цялото му голямо тяло се отпусна. Парра напипа забавения пулс и се опита да излее в устата му остатъка от сока, но течността се стичаше по стиснатите устни и падаше на земята, смесвайки се със съсирващата се локвичка кръв.

Едва по-късно Парра си спомни, че през тези минути почти не изпита вълнение — за емоции просто не му достигаха сили. Той изведнъж ясно и спокойно осъзна, че ако все пак са объркали посоката и зад хълмовете не се покаже Станцията, това означава скорошната смърт на Круглов, а след това — и неговата.

И не го ужаси появилата се мисъл: че ако Круглов би умрял веднага, това би увеличило шансовете му да се спаси. Само я отбеляза, като някакъв автомат, без да я фиксира и без да ѝ обръща особено внимание, тъй като не изпитваше съмнения, а просто знаеше, че ще постъпи точно така, както трябва да постъпи.

С парче от ризата превърза някак огромната рана, вдигна Круглов и се затътри като сляп, с дребни крачки, поклащайки се от страхотното усилие. Залязващото слънце очертаваше върху склона сянката на невиджано същество — двуглаво и двукрако, което виждаше на две крачки пред себе си. Парра упорито се катереше нагоре.

Понякога му се струваше, че е настъпила нощта, но в следващия миг тъмнината изчезваше и той отново усещаше светлина и правеше поредната крачка. Не забеляза кога изкачването свърши. Само усети, че тежестта сякаш е намаляла и даже го тласка напред. Спря.

Хълмове имаше и вдясно, и вляво. Хълмове имаше и далеч напред. Сенките на отиващия си ден като тъмен пух покриваха половината долина, простряла се пред Парра, но онова, което видя, беше напълно достатъчно.

Станцията не беше в тази долина.

Станцията я нямаше, но затова пък Парра видя едно нещо, което му бе стократно по-необходимо. Долу, в последните лъчи на бавно настъпващата вечер, блестеше вода.

Смътно си спомняше какво стана после. Като че ли той спусна Круглов на земята и се втурна към водата. Като че ли, след като потича малко, се върна обратно, повдигна и отново помъкна Круглов надолу по склона.

По-нататък нищо не си спомняше. Само като ослепителен проблясък на съзнанието му — удивителния вкус на влагата.

Усещаше водата с устните си, с езика, с кожата на лицето и ръцете и пи, пи безкрайно дълго от това малко, почти кръгло езерце с диаметър от някакви си петдесетина крачки.

Почувствува се освежен и отпочинал. Възвърна си способността да мисли и преценява. Парра напълни с вода празния съд от сока и се приближи към Круглов, който лежеше в нисък, но гъст храсталак край брега на езерото. Почти цялата вода се изля, стичайки се както преди по рязко изпъкналите бръчки около устата му. Устните на Круглов се отвориха. Бавно-бавно се отвориха и очите му.

„Пристигнахме...“ — по-скоро отгатна Парра, отколкото чу думите в пресекливото свистене на дробовете му. Той още размишляваше над това — дали си струва да обяснява на Круглов, че не са в Станцията, че това е само кратка отсрочка, когато Круглов отново изгуби съзнание. Сега той дишаше по-спокойно и по-дълбоко, като че ли спеше, но Парра не се самозалъгваше. Червената ивица кожа около набързо направената превръзка потвърждаваше, че Круглов е обречен. Без антибиотици и серум отровата на скокливеца щеше да го довърши за десет-дванадесет часа.

Да излетят на двуместен флаер без индивидуални комплекти бе невероятно нехайство. Впрочем това дори не беше полет, а по-скоро двукилометров скок от Станцията към лагера на геолозите. Съвсем просто и обичайно, като всекидневния крос преди закуска. И двамата забравиха, макар и само за минута, че планетата все още не прощава нехайството на човека.

Смерчът удари машината в най-горната точка от траекторията ѝ. Началото му започваше от най-горните слоеве на атмосферата, поради което бе невидим и следователно — неочакван.

Като духа от бутилката безпътният и всесилен магьосник удари с мекия си и могъщ юмрук по плоскостите, за секунда изви и откъсна

руля. В следващия миг основата на смерча докосна почвата и всмукна огромна маса пясък във въртопа си. Горے и долу изчезнаха, небето и повърхността на планетата се превърнаха в едно цяло, а звуците глъхнеха. С отчаяно форсиране Круглов изведе флаера от вихъра на смерча. Парра успя да забележи отдалечаващия се фронт на бурята и стремително приближаващата се повърхност. Изгубил управлението и енергията си в схватката с шквала, флаерът падаше.

Общо взето, не пострадаха. Включиха се устройствата за катапултиране и гравблоковете. Малко по-рано видяха взрива и вдигнатия във въздуха стълб пясък. Беше избухнал падналият флаер. Общо двамата имаха три ракети и две шишета сок. Не знаеха в коя посока се намира Станцията и колко далеч ги е отнесла бурята. Не знаеха накъде да вървят.

„Нищо — каза тогава Круглов, — флаерът така гръмна, че не в Станцията, ами на Земята ще чуят. От ракети няма да имаме нужда.“

Тях, разбира се, ги търсеха. Остатъка от деня и първата нощ прекараха край останките на флаера, като изстреляха в небето две ракети. На сутринта решиха да вървят.

Круглов умираше и вече не чувствуваше това. В настъпилата тъмнина Парра не можеше да види докъде се е разпространила заразата, но ясно си представяше какво ще види, когато утрото настъпи.

Не бяха сами в оазиса. Парра улавяше в преплетените клонки на храсталака прокрадващите се нощни обитатели на планетата. Явно тук всички бяха дребни и безобидни, тъй като самите те се страхуваха от хората и не ги приближаваха. Срещу такова съседство Парра нямаше нищо против. Присъствието на всички тези дребни твари говореше, че наблизо няма от тукашните хищници. Имаха късмет. Всеки един от тези хищници би се справил с човека, без да успее дори да се одраска в късчето скала, което Парра беше намерил на брега още по светло. Все пак в долината имаше хищници.

Парра трепна и се напрегна. Свиреп животински рев раздра въздуха, сливайки се с вика на жертвата. Някъде в подножието на веригата пясъчни хълмове се бореха. Телата се удряха с глухо ръмжене.

Хищникът отново изрева. В този рев Парра долови и разочарование, ярост и болка. Воят се извиси и отдалечавайки се, затихна. Този път очевидно на хищника не му провървя.

Парра седеше неподвижно, стискайки в ръката си безползното парче камък, с болка в слепоочията от напрегнатото вслушване в окръжаващата ги чужда и опасна нощ.

Храсталакът тежко изпраця. Някой, който бе тежък и силен, идваше към езерото, мачкайки тънките стебла — само на двадесетина метра от мястото, където се намираха хората. Парра ясно дочуваше затрудненото дишане и неуверените стъпки на звяра. Остро замириса на прясна кръв. Чу се плясък на вода. Раненото животно се потопя в езерото и притихна, сякаш съвсем потъна. И Парра нищо повече не чу, колкото и да се вслушваше в нощната тишина.

Към утрото се унесе. Поклащайки се, без да изпуска каменното парче от ръката си, той седеше до неподвижното тяло на Круглов, потънал в несигурна дрямка. На разсъмване шумът на водата отново възвърна съзнанието му. През клонките на храсталака Парра видя как от езерото се измъква на брега вчерашният звяр.

Животното шумно се отръска и с тежък, уверен тръс побягна нататък. Парра машинално го проследи с поглед и се обърна към Круглов. Той отлично знаеше какво ще види, но все пак погледна. Погледна и замря, обхванат от пламналата безумна надежда. Круглов бе жив. През нощта пурпурният цвят се бе разпространил по тялото му, но съвсем не тъй надалеч, както Парра очакваше, както би трябвало да бъде половин денонощие след атаката на скокливеца. Круглов беше обречен да умре на утрото, но живееше. Парра усещаше пулса му — слаб, но ясен и ритмичен.

И изведнъж неочаквана догадка прониза мозъка му. Толкова невероятна и неочаквана, че той веднага я отхвърли, но въпреки волята си се върна към нея. Той стана и тръгна покрай брега, разтваряйки храсталака. Не му се наложи да ходи далеч. Видя водещата към водата следа — смачкана от едро тяло трева. Следа на тежко ранено животно, цялата в огромни почернели петна засъхнала кръв.

Едва ли вярваше докрай в успеха. Но надеждата — отчаяна и заслепяваща, го накара да забрави съмненията.

Разкъса и внимателно смъкна ризата на Круглов. Размота и махна вкоравената от кръв превръзка, като с усилие на волята се

заставяше да не извързва глава от страшната пурпурна рана със следи от започващо гниене. Вдигна Круглов и го отнесе в езерото. Сега Парра усещаше водата по съвсем друг начин, не като вчера. Застана на колене в плиткото меко дъно, като държеше над повърхността сякаш излятата от черно стъкло глава на Круглов. В тъмната и топла вода тялото на другаря му едва се виждаше, но това вече не му бе необходимо. Постепенно, но неотклонно увереността сменяше надеждата.

След час Круглов помръдна леко и отвори очи. Удивеният му поглед се плъзна наоколо и спря върху лицето на Парра.

— Вода — тихо помоли той и Парра не издържа.

Разсмя се с истеричен, див смях, тресеше се и не можеше да спре. Искаше да обясни на Круглов смешната страна: да седиш до шия във водата и да молиш за вода, но можа да произнесе само една дума:

— Пий!... Пий!... Пий!... — и продължаваше да се смее, докато не разбра, че вече не може да спре.

Със сила се удари по лицето с мокрия си юмрук. Болката в разкъравените устни го върна към действителността.

— Няма нищо — отвърна на изплашения поглед на Круглов, — нищо. Всичко е наред.

Смехът като вълна още два пъти го разтрисаше, но той с отчаяно усилие на волята го подтисна.

Червеният диск на слънцето се бе издигнал над хълмовете, когато Круглов успя самостоятелно да се обърне във водата. От този момент нататък оздравяването потръгна с бързи крачки.

Скоро Круглов мърдаше ранената си ръка — първо във водата, а после и във въздуха. Раната зарастваше, пурпурният оток спадаше, разнасяше се направо пред очите им. Към обяд напуснаха съвсем езерото.

И Парра, и самият Круглов с недоверие разглеждаха неправилния белег върху тънката бяла кожа и рамото, която за пръв път срещаше слънцето и вятъра и моментално започна да почервенява под косите лъчи на Нерим-II, тъй ярък, както и Слънцето.

— Ама къде ме е ризата? — обезпокои се Круглов. — Ще изгоря като едното нищо!

Парра тържествено му протегна окървавените парцали.

— Носи ги със здраве.

— Виж ти! — удиви се Круглов. — Запазил ги! И според теб това е риза? Случайно да си спомняш къде точно се намираше яката?

— Много искаш от мен — каза Парра — Не си спомням.

И великодушно додаде:

— Ако пък не можеш без якичка, мога да ти услужа със своята. Съвсем чиста е, макар че не е гладена. Само моля те по-бързо. Че ще изпуснем обяда.

Постепенно ставаха такива, каквито ги познаваха всички в Станцията, каквито отдавна се знаеха едни друг.

— И наистина е време — вече сериозно каза Круглов. — Не се знае още колко път има да бием. Нямаме ли повече ракети?

— Не — поклати глава Парра.

— Жалко — загрижено вдигна вежди Круглов — Нямаше да е лошо... Макар и за краен случай... А, да върви по дяволите. И така ще стигнем.

— Ще стигнем — потвърди Парра.

Те навлязоха в хресталака, но Круглов изведнъж спря.

— Чакай! Слушай: ще вземем да го изгубим това езеро. Та никой няма да повярва на думите ни. Живо езеро, акълът не ми го побира!

— Не се бой — каза Парра, — няма къде да се дене. Ще го намерим. Ще стигнем до Станцията и ще се върнем с въсдеходи.

— Едно време е имало обичай — със замечтан глас каза Круглов — да хвърлиш монета в морето, в реката или във фонтана, за да се върнеш някога. Вярваш ли в поличби?

— Че кой ги знае! — честно отговори Парра. — Сигурно не вярвам. А имаш ли монета?

— Откъде ще имам? Не съм нумизмат. Пък и къде сега можеш да се сдобиеш с монети? Освен на Земята... Ей това имам. Виж!

Като отвори по чудо оцелелия джоб на ризата си, Круглов измъкна блестящо стоманено пръстенче.

— Какво е това?

— Пръстенче от подсигурителния колан. Взех го, сам не знам защо, оттам, край ямата от флаера.

Парра повъртя пръстенчето и го върна на Круглов.

— Глупости, суеверие — каза той. — Все едно, хвърлай го. Ако не беше това езеро...

— Ако не беше езерото... — като ехо повтори Круглов и хвърли пръстенчето по средата.

Като блесна за последен път, пръстенчето се скри в тъмната вода. Хората постояха още минута и потеглиха в избраната посока.

Те още веднъж прехвърлиха върволицата от хълмове и отново излязоха в пустинята. На следващия ден срещнаха всъдехода със спасителите.

Късчето желязо, хвърлено в езерото от Круглов, лежеше на мекото тинесто дъно. Вълната, породена от падането му, отдавна бе стихнала. Тъмната повърхност беше неподвижна, както и преди, но под нея се роди нова вълна — невидима и унищожителна. Пръстенчето още не бе започнало да ръждясва, но несметни количества бактерии — уникална култура, еволюирала хилядолетия в затворения обем на езерото — загиваха, разрушавайки се при допира с метала. Останките им, тровейки водата наоколо, ставаха от своя страна причина за гибелта на милиони други, те — на свой ред — на следващите.

Всичко завърши много бързо и незабелязано.

... Пътят пресичаше пустинята почти по права линия и едва при хълмовете правеше остър завой назад, навлизайки в тунела, пробит в мекия пясъчник. Преди завоя автомобилът спря и мъжът, отърсил се от мислите си, за пръв път през последните два часа погледна пътя.

— Къде сме? — попита той.

— В Долината на Живото езеро — отговора му жената, която стоеше зад волана. — Досега никога не съм била тук. Казват, че мястото е много красиво. Да спрем ли?

— Разбира се, щом като искаш.

Колата потегли съвсем бавно и след още един завой спря на панорамна площадка.

— Ама, че черна вода — каза жената, — чак зловеща.

— На дъното има дебел слой тиня — флегматично обясни мъжът, — а самото езерце не е дълбоко. Оттам се създава това впечатление. Всъщност то си е блато.

— А защо се нарича Долината на Живото езеро? Знаеш ли?

Мъжът с леко нетърпение вдигна рамене.

— Разузнавачите са разпространили тази легенда. Че уж езерото почти мигновено лекува рани, възкръсва мъртъвци и така нататък. Най-обикновено суеверие сред десантниците. Тукашната кал, разбира се, има определени целебни свойства, но не е кой знае какво.

— А аз друго съм слушала — каза жената. — Че в долината някога е имало топли минерални извори. Водата от тях се е събирала в езерца. Не в това, разбира се... Изворите са стимулирали регенерирането на живата тъкан. Само че след земетресение са пресъхнали. Казват, че това е било отдавна, преди появата на първите хора на планетата. Преди първия десант.

— Така да е — равнодушно се съгласи мъжът. — Все пак трябваше с флаер да дойдем.

— Да, да, тръгваме — засуети се жената.

— Живо езеро — повтори тя вече в колата. — Красива мечта!

— Приказка — измърмори мъжът, задремвайки.

Публикувано във вестник „Орбита“, броеве 47,48/1982 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.